

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.

Un número 10 céntims

Any 3.er

ENCUADERNADOR

Se necesita un oficial en la impremta d'aquest periódich.

SECCIÓ GENERAL

AIXIS, LOS VOLÉM SENTIR

La majoria dels llegidors de nostre *Setmanari*, estarán entrats per la prémisa madrilena, del Album literari y artístich que s'ha posat á la venda al fi benéfich de recullir fondos per contribuir, ab son produpte, á la suscripció nacional que's va obrir per aliviar á las familias de las víctimas de la explosió del polvorí de San Fernando á Palma de Mallorca.

Coloboran á n'ell ab treballs de reconegut merit artístich, firmas com Villegas, Galofre, Serolla, Pradilla, Breton, Madrazo, Benlliure, Bilbao, Chapí, Sala & &c. y en literatura, Azcárate, Balart, Campoamor, Echegaray, Castelar, Silvela, Balaguer, Vallerà, Picon, Pereda, Liniers, y per no dir mes, lo milloret de la nata y flor en ciencias, art y literatura, contribuint d' eix modo á enaltir una de las millors virtuts, la Caritat.

No és sols nostre proposit donar noticia de la publicació del referit Album, si bé desitjem de tot bon cor que dongui los resultats que s'han proposat les qui ab tant lluhiment han contribuit ab son saber á son millor esplendor, sinó que havent trovat entre ls treballs literaris un de escola marcadament regionalista y que firma lo reputat jurisconsult, eminent orador y entés home d'Estat don Francisco Silvela, no hem pogut evitar la tentació de traduirlo y publicarlo á fi de que 'ls llegidors de LO GERONÉS se fassin cabal judici de las apreciacions formadas sobre regionalisme per tant autorisada entitat, segurs que serán llegidas ab interès y satisfacció verdadera.

Diu, textualment, aixis, lo referit travall.

LA PETITA PATRIA

«Los sentiments que uneixen al home ab la regió ahont va nixer y passá los primers anys de la vida, son los mes persistents y vius de quants responen á nostre mode d'esser social; ni la escola, ni el partit, ni la Corporació ó Universitat, en quāntsevulla de ses formes, crean després, en lo transcurs de la existència, res que á ells se sembli.

Quan allunyats d'aquells sitis 'hont transcorregueren sos primers anys y sa joventut primera, se congregan los que tenen aquest vincul comú, per mes que ses opinions siguin diversas y ses aficions distintas y ses peregrinacions á lluytas llargas y penoses, que bòrran en uns lo entussiasmes, y en altres la fé y la esperança, basta un accent del llenguatge, una nota del cant ó de poesia popular, un nom de santuari ahont aná de noy, ó de la montanya ó platja ahont somniá de jove, per que los mes cansats y escéptichs revisquin y alentin, com si una corrent misteriosa eletrizá sia ànima y apressurés los esbatechs del cor, infundint á tots la idea del sacrifici, la sensació del valor, de la altivés, de la forsa moral, de tot lo que distingeix y aixeca al home sobre 'ls démes sers.

Aquest sentiment de la primera pátria, tant humà, tant natural y tant viu, no es 'l mateix que alenta y sosté la idea de nació; és aquest mes intelectual y lluminós; se forma y s'alimenta de recorts històrichs, de monuments lliteraris, de analogia y semblanza de rassa, que requereix major cultura d'esperit.

Per molt temps s'ha cregut, molts ho sostenen encara avuy, que eixos dos sentiments de pátria, de contextura diversa, encara que de caràcter y finalitat tant parecutes, se contradíuixen y danyan, siguent lo de la regió com planta petita, que destorba 'l creixement y desenvolupllo de la idea mes alta de nacionalitat; y sobre la direcció que las lleys y la política deuenen imprimir á eix concepte, convindria molt fixar be lo judici y criteri de legisladors y homes d'Estat.

En lo sentiment de la regió hi há una forsa moral evident, poderosa, sana, esperitual, encaminada al enaltiment de quānt hi há de mes sublim y pur en l'ànima y en lo cor de l'home, y sobre las forses reals y positivas del esperit, hi ha que assentar las lleys y dirigir la vida dels pobles; l'ideal està en armonizar los sentiments de regió ab los de nacionalitat, pero sense renegar de lo que la regió y la petita pátria tenen de humà, de espiritual, y, per lo tant, de gran.—F. SILVELA»

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.er

Diumenge 12 de Abril de 1896

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'ndonará compte en lo Setmanari

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

Núm. 104

Això és verdadera doctrina purament regionalista que brilla com los raigs del sol de la veritat y que no podrá mai sofocar la nebulosa atmòsfera centralista. No ab discursos de dotse horas confeccionats ab frasses retumbants y figuracions retòricas, estudiadas un mes avans, nó; així, los volen sentir.

LLUIS MATAS Y CARRÉ.

La monarquia sense la base del Regionalisme
es insostenible á Espanya y lo mateix la
República si per desgracia la centralizadora triomfes

(Continuació)

VIII.—Funestas consecuencias d'en carregar la aplicació
del Dret Civil Català á un personal previngut en contra y que desconeix idioma, lleys y costums de la terra.

Si en las esferas legislativas sobrevenen tants perills y conflictes al formarse las lleys privadas ¿qué ha de succehir, entregada la seva aplicació á un personal que desconeix nostra llengua y nostras costums, y predisposat en contra d'ellas? Esdevé que en nostra vida jurídica s'introduix lo desordre més deplorable y vergonyós, essent dignas de compassió las famílies qu'han de fier la resolució dels seus assumptos controvertits al atzar. Quan millori la civilisació espanyola, los que estudihin tant monstruosas aberracions, creurán que lo que contém es efecte d'algú somní pesat. Dificilment podrán esplicarse las alteracions que ha sofert la doctrina del Doctor Català, consagrada per una lleu desvirtuada per lo Tribunal Suprem. Desprestigiada la doctrina del Doctor, ja s'esplicarán la desnaturalisació del Usatje «Omnis Causae», que al fixar lo terme de prescripció als 30 anys exigeix no sols la possessió continuada del que prescriu, sino que ho fassi ab lo titol d'aquell contra de qui s'apliqui. No 'ls estranyarà, donchs, que 'l Tribunal Suprem ho hagi entés d'un altre modo, fent que 'l domini directe 's trobi judicialment prescrit per resultar prescrita alguna de ses pensions. Los perjudicis de semblant novetat son incalculables, perquè molts se retrauhen de concedir ses terras á emfiteusis, contracte de excelents resultats per tohom y al que deu lo Principiat son progrés econòmich y social. Del desprecí de la doctrina del Doctor Català ha previngut la equiparació de la propietat desmembrada per efecte del emfiteusis á una enagenació ó venda, no essentho, fora del cas en que la entrada importi un preu distint del simbòlich acostumat. D'això 'n resulta que 's hagi possat en tela de juhi la facultat del hereu fiduciari d'establir las fincas del fideicomís, quan realment ho verifica per millorarlas y no per cobrarne un preu, en venda, condempnantse á un nou modo d'amortisació gran part de la propietat catalana, o sia la que 's troba grabada de restitució fiduciaria, qu'es molt considerable.

Veritat es que 'ls Tribunals no son legisladors y que 'ls seus fallos contra lleu no forman jurisprudència, pero pertorban las relacions privadas en detriment de la pública prosperitat, sense que 's trobi cap institució interessada en corregir tals infraccions totseguit, y 's necessita que sian molt trascendentals per somoure tota la terra, com per desgracia ha succehit y succeheix massa sovint. Havém indicat cuanta alarma esdevingué al tractarse de plantejar la lleu hipotecaria; l'havém vista reproduida al formarse 'l Còdich Civil, y molt més quan se plantejá y com no ha passat encare la tempesta y permaneix viva en tants centres instigadors d'ella, veient si 's pot lograr neutralitzarla y desvanexerla.

IX.—La permanencia del Dret Regional Català importa confiar la seva formació legal y la seva aplicació á un personal tècnic y práctic a la regada; tot al revés de lo que avuy s'aplica.

Suposat que floreixen á Espanya vidas regionals diversas en llengües y en lleys, cada una d'ellas requereix los orgüens adecuats per atendre á son desent-

rrolllo y perfecció, com ho dicta la naturalesa per tot ser vivent, y evitar que 'ls pobles se presentin com criatures estrafatas, com se verifica ab lo nostre, governat y jutjat per personas previngudes per teories inhumanas é interessos de iniquitat, ó sinó vegis lo que pasa en la materia tutelar catalana. Al principi los Tribunals interpretaren correctament la observancia de la Lley de Bases y del Còdich, y no experimentarem novetat. Pero un adversari de nostre dret, que no logrà llurs més intents en lo Parlament, prevalentse del exercici de la Fiscalía del Tribunal Suprem, ordenà als fiscais catalans, ab rahons de peu de banch, que apliquessin á Catalunya lo Consell de familia castellá. Y 'ls Tribunals, predisposats per l'uniformitat, secundaren l'exhortació del fiscal, inutilisant lo seny y bona voluntat del legislador. Las queixas contra aquest atentat son moltes y constants y per ara no alteran la dolsa tranquilitat de las altas esferas...

Lo que passa 'ns recorda l'escena quixotesca en la que un aristòcrata, un oidor, un capellà y un barber, segunt l'humor de don Quixot, declararen helm de Mambrí una bacina de barber, del mateix modo que fiscais, jutjes y barbers de casa nostra, declaran que lo tutelatge català es lo Consell de familia castellá, sols que allò era una broma lleugera y fou indempnizada y la referida es una burla cruel. Mentrestant, segunt la absurda via del fiscal, lo Tribunal Suprem nos sorprén de dia en dia estenent la eficacia del Còdich civil, burlant las paraules y las intencions claras y manifestas del legislador. Y 'l govern escolta las reclamacions dels agraviant com qui sent ploure.

Tota vegada que queda admés lo principi de diversitat en materia civil es llògich y natural provehir á cada gran regió d'un organisme adequat, y si Castella conta per son servey ab una Comissió composta de fet de castellans pera formular ses lleys, un' altre 'n necessita Catalunya composta de catalans, y això es una consecuencia de la fraternitat que deu regnar dintre del espanyolisme, si 's preten la adhesió de tots á la unitat comuna.

Es també precís que se 'ns garantisi la perfecta aplicació del dret especial, á qual fi importa confiar tant delicades funcions á personas ilustrades y de bona fama, naturals del país, identificadas ab ses costums; en una paraula: que sia jutje de la terra qui 's hagi criat en ella. No pot donarse res mes desatentat y absurdó com lo que 's troba disposat per las lleys orgàniques vi-gents, al estatuir que 'ls jutjes y magistrats á Catalunya hagin d'esser naturals de territori distint del en que exerceixen jurisdicció. En temps en que 'ls directors de la cosa pública obravan ab seny y humà sentit, se procurava tot lo contrari, això es, que 'ls jutjes coneguessen perfectament l'idioma, las lleys y costums del territori en que exerceian jurisdicció y además se procurava de fet la seva inamovilitat. Avuy res importa que 'ls jutjes desconequin nostre idioma, nos-tras lleys, nostras costums, y s'estimula la movilitat en los empleos d'un modo escandalós y depressiu per la influencia que l'Autoritat deu gosar y tenir sobre 'ls usos de la terra. La perfecció de semblant sistema, si no la impedis l'egoisme hipòcrita, 'ns conduiria á tractar jurisconsults extrangers pera que despatxessin en breus períodes, dintre d'una mateixa localitat, las causas de nostra terra. L'absurdo que 'n resulta es fill del sistema centralissador, que sols se tors al aplicar-ho á Madrid. Los madrilenss se troben inmunes de tota sugestió y sospita, de conseguent poden judicar als seus payssans y á tohom.

Be pot clamar nostra docta Academia de Jurisprudència y Llegislació contra de la incompatibilidad dels funcionaris de las carreras judicial y fiscal, com ho verifica en l'any de 1892 ab exposició dirigida al ministre de Gracia y Justicia. Si 'l remey ha de vindre d'eix centre interessat en colocar sos allegats y afins absorvint al efecte fins las eleccions de relators y escribens, val més que no hi refihi, cap cas 'n ha de fer.

Ja pot alegar, com es de rahó, «que las incompati-

bilitats fundadas en la naturalesa, ressida, posesió de bens y exercici anterior de l' abogacía, lluny d' oferir tals prevencions, eficás garantía á la recta administració de justicia, la perjudican sensiblement, separant dels Tribunals als funcionaris que ab una reputació coneguda entre sos conciudadans y poden revelar mes competencia é idoneitat en l' estudi y resolució de las contensions judiciales, merexerian per consecuencia major confiança y major prestigi de la opinió pública.» Tot això que la Academia alega es molt cert, pero continuará lo Ministeri fent l' andorrá á tot lo que sian rahons y llògica que s' oposin al monopoli de tots los destins en servéy del centralisme. Quina llògica pot esperarse de gent que fins centralisa lo Registre de Testaments ab gran dany de totes las famílias espanyolas, després d' haver acaparat lo crèdit de que es susceptible la propietat?

No cap esperar remey de las personas preocupadas en entendre la unitat, com malla de ferro. à tort y á través sobre las provincias aplanades. Seguirán, en lo que depenguin dels uniformistas, los abusos y monopolis, subsistirán las lleys que converteixen als jutjes y magistrats en auells de pas, y gracias que al passar no s' atufin ab nostres paysans perque no entenen son llenguatje, ó perque no 'ls contestan ab la llengua qu' ells usan. Regalo digne del sistema parlamentari es la institució del judici oral y de jurats aplicats á un pais en que ni jutjes, ni testimonis s' entengan y en que tampoch s' entengan jutjes y fiscales ab jurats. ¡Quina idea teneñ de la justicia los que organissan los Judicis orals y per Jurats, sabent que existeixen regions ahont los jutjes han d' esser necessariament forasters, per actuar ab testimonis y Jurats que parlan un idioma que 'ls jutjes y fiscales ni parlan ni l' entenen!

F. ROMANÍ Y PUIGDENGOLAS.

(Seguirá)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del 6 Abril*—Celebrada baix la Presidencia del senyor Espona y ab assistència de 10 regidors, se prengueren los acorts següents:

Auxiliar ab 100 pesetas una filla de Ramon Perpinyà mossegada per un gos.

Concedir el Teatre á don Rafael M. del Castillo.

Nombrat comissionat per totes las operacions del reemplàs al oficial del negociat de quintas don Benet Barrasetas.

Gracies á Deu qu' avuy s' acabará lo bullici electoral, per lo menos en lo que al públic se refereix, ja que 'ls directament interessats tindrán encara alguns dies de feyna si es qu' arriban á conseguir saber de cert lo resultat avans de l' escrutini general. Casos se donan de que lo que de primer moment sembla blanch resulta aquell dia negre y actes hi ha que tenen la desgracia de perdres en lo curt trajecte de pochs kilòmetres y no s' troben fins aquell dia mateix. Aquesta vegada, com sempre, l' que no guanyi materialment, guanyarà moralment, y ab aquesta victoria tindrà de consolarse. Lo pañs també quedará tot satisfet y s' haurà tret un gran pes de sobre y ja que no tinga representació veritat, tindrà á lo menos representació legal.

Dintre pochs dies hi tornarém á ser ab motiu de l' elecció de senadors, quinas candidaturas complertas encara no s' diuen, pero aviat se dirán y ja 'n donarém compte á nostres llegidors.

—Lo setmanari Vilafranquí *Las Cuatre Barras* deu haver llegit la gasetilla que ja fa dies publicà lo *Correo de Gerona* suposant que 'ls catalanistes d' aquesta ciutat havian resolt votar en contra de la candidatura del senyor Pella y Forgas, afirmació que desautorisarem rodonament en un dels últims números de Lo GERONES y sentim que dit apreciable colega y company de regionalisme hagi fet més cas d' aquell periódich, que de nosaltres. Si per ventura s' ha cregut que l' *Correo de Gerona* es un periódich regionalista, per lo que hagi pogut dir del regionalisme alguna vegada, l' hi aconsellem que s' hi fixi bé y si l' llegeix sovint se convencerà de que sols es regionalista á ratos perduts y per lo mateix no es lo qui representa les idees y aspiracions de la agrupació catalanista d' aquesta comarca.

Y si l' articulista de *Las Cuatre Barras* va llegir lo que digüem aproposit de les eleccions en lo districte de Gerona, se convencerà també que nosaltres apreciem com ell los merexements y les qualitats del senyor Pella y que si no hem enarborat á son favor la bandera del regionalisme, es única y esclusivament perque ell no l' ha desplegada al vent com ho havia fet en altres ocasions y perque, com deyam y repetim, «depreuem vivament qu' hagi volgut figurar en les files d' un partit politich eminentment centralista, com es lo conservador.» Ab axó si algun cárrec li fem, lo es lo de tenir idees conservadores, puig nosaltres respectem les conviccions de tothom y no seria lo senyor Pella lo sol catalanista que tingués aytals idees: lo cárrec consisteix en haverse afiliat á un partit centralista y en presentar sa candidatura com á membre de dit partit. Per io demés que l' senyor Pella es regionalista ho sabem tant bé com *Les Quatre Barres* y perxòns dol qu' avuy,

sia per lo que s' vulga, haja de contenir la expressió de sos sentiments y, més encara, qu' haja de anar en companyia d' elements, aqui de tots coneixuts, enemichs sistemàtics del regionalisme y que no s' amagan mai de manifestar la seva repulsió pera tot lo que fa flaire de catalanista.

Ara mateix lo senyor Pella ha recorregut la major part del districte, dirigintse sempre als electors en llengua catalana, y creyém que ab profit: en cambi á Gerona no ha dit res. ¿Temia, potser que dexessin de votarlo los de l' element oficial que no parlan com nosaltres? La temensa es ridicula; aquests lo meteix lo votaran parlant en català que si 'ls hagués parlat en rus ó en xino, y en quant als demés electors, no creyém equivocarnos, opiném que 'l senyor Pella n' hauria tret resultats.

Pe tots modos, sàpiga *Les Quatre Barras* que no es veritat que 'ls catalanistes de Gerona fassin la guerra á la candidatura del senyor Pella y que si l' *Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca* no ha pres en aquesta elecció una part activa, es per que no podia ni devia ferho en virtut de las rahons exposades; pero en cambi, individualment, molts dels catalanistesgeronians votaran al senyor Pella, per la seva historia y per l' esperança que tenen de que, consequent ab si mateix, defensará sempre los drets y les revindicacions de Catalunya.

Y lo mateix díriam respecte de la candidatura del senyor Rahola, pero en lo districte en que aquest se presenta existeix una alta agrupació catalanista, la de Castelló d' Ampurias, á la quina correspon de dret obrar com consideri mes convenient als interessos del regionalisme y de la patria catalana.

—Ha sigut una setmana de desgracias la que acaba de trancar. El dilluns á una dona del mas *Font del ferro* de San Daniel, trobantse sola á casa y mentres ventava al foix se li ensenguaren las fandillas, morint el dia seguent.

El dimars va cremarse també un altre dona del Carrer del Nort morint a les pocas horas.

El mateix dimars á la nit á consecuencia de unas disputas en el vehí poble de San Daniel va resultar un dels d' ells ab feridas que foren curadas en l' Hospital d' aquesta Ciutat.

Y per últim dijous al mitj dia va suicidarse una noya de 18 anys, bebentse una regular cantitat de creusota y acit fénich. Deixant escrita una carta en la quina manifestava que prenia tal resolució per estar cansada de viure. Morí á las primeras horas de la nit del mateix dia. (E. P. D.)

—Molt lluhida fou la vetllada que se celebrá dilluns passat en lo *Centre Catalanista* ab motiu de la inauguració de son nou local. Lo saló estava adornat ab pinturas de Perich, Bertrana, Masó, Juliana, Lloret, Teixidor, ab esculturas d' En Blay, Querol, Berga, y altres que no recordém, ab grups de plantas que feyan molt bon efecte, destacant lo testera del Saló l' escut de Catalunya y en la part aposada l' de Gerona, y en combinació ab los cuadros se veyan los escuts dels antichs comptats de Ampurias, Besalú, Urgell y Cerdanya.

L' adorno del Saló fou dirigit per nostres consocios los senyors Lloret y Teixidor.

L' egiren travalls en prosa y en vers, los senyores Roca, Girós, Morató, Vinyas, Adroher, Palol, Fontanilles, Majuelo y Laverny. La part musical va correr á càrrec de un septimino de l' Artística Gerundense dirigit per lo senyor Vidal (Vila). Foren uns y altres molt aplaudits.

La concurrencia fou molt numerosa y escullida regalantse á las senyoras al entrar un bonich album ab travalls de alguns socis del *Centre*.

—Efecte de la nevada que caygué en l' alta montanya lo dia de Pasqua, no pogueren arribar los socis del *Centre Excursionista de Catalunya* que en obsequi al *Centre* devian pendre part en la vetllada.

—Llegim en nostre company *La Renaixensa*:

«Segons noticies d' algunes importants poblacions de Catalunya ha produhit molt bon afecte en los respectius Colegis d' advocats, la aprobació per la Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona de la proposició de que tantas vegadas hem parlat en aquestas planas, referent al us de las llenguas regionals en la administració de justicia.»

—Se asegura que s' han donat ordres molt severes als llochs de las fronteras pera no permetra la sortida d' Espanya als joves que tinguin 17 anys per estar subjectes al servei militar.

—Ha sigut nombrat Gobernador militar d' aquesta plassa lo general don Francisco Pérez Clemente.

—Divendres quedaren exposades al públic en los baixos de la Casa de la Ciutat las llistas electorals á que fa referencia l' art. 12 de la ley del sufragio. En la reunio que el dia 20 d' aquest mes ha de celebrar la Junta municipal del Cens tot vehí podria fer de paraula ó per escrit las reclamacions que cregui procedents y se refereixin al dret de sufragio.

—En la reunio dels comités lliberals dinàstichs de Barceloua pera la proclamació d' un candidat sagasti per aquella ciutat, s' usá també la llengua catalana en los discursos tant del president que feu la presentació, com del candidat proclamat lo senyor Rossell, fill de Barceloua, resident sempre á Madrid y emparentat ab un important personatge lliberal.

Traslado als qui tenian por de que fes mal efecte que en Pella parlés als geronins en català.

Pero, com deyam l' altre número, á poch á poch se va lluny, y una altre vegada serà.

A proposit d' això y com á comentari diu nostre estima company *La Renaixensa*:

«Tot això demostra que en concepte de las principals persona-

litats dels partits politichs, l' amor del nostre poble á la seva llengua propia, que nosaltres procurem sempre defensar y enalçar, representa una forsa innegable, com que tractan d' aprofitarla en moments com los electorals, en que fins tenint segur lo triomf creuen que 'ls hi convé sumar las majors simpatias possibles.»

—Que 'n dirán de això alguns caciquillos de per aquí que volguen un dels candidats fil del pahis parlar en català en públic desconsellaren, diguentli que en tot cas ho havia de fer en cas tellà?

—En lo Ateneo Barceloní se doná divendres la 3.ª conferencia en llengua catalana. La doná lo distingit advocat redactor del Diario de Barcelona don Joan Maragall y versá sobre la *Ifigenia de Goethe*. Fou molt applaudit.

—Segons diu la Revista Crítica de Historia y Literatura españolas, portuguesas e hispano-americanas avans de un mes apareixerà una transcripció completissima y cuidadosa del famós cansoner català de la Universitat de Zaragoza, manuscrit del segle XV, tingut en particular estima per quants erudits han estudiat dita obra, y calificat de més important que l' de Paris per tots los bibliofichs. La exhumació acompanyada de notícies y seguida d' apèndix complementaris del tex y critica, tasca de tres anys d' incessant estudi del professor saragossa doctor Basella y Ramírez.

—També Aragó se deixonda de son ensopiment y comensa ja á fer treballs dels quins pot trauren demà molt profit la causa regionalista y que demostraran que aquesta va avansant á passos de gegant. En la secció de ciencias históriques del Ateneo de Saragossa ha inaugurat sus tascas en lo present curs ab un discurs de son President senyor Ibarra sobre las Fonts pera l' estudi de la historia aragonesa. A dita conferencia n' ha seguit una altre, en la que 'l senyor don Hilari Gimeno y Fernandez Vizarré desenvolllà l' tema: la poesia política ab relació ab la historia d' Aragó, llegint la erudita monografia que respecti d' aquest assumpti fou premiada en lo Certamen ultimamente celebrat á Saragossa. Las conferencias d' historia aragonesa continuarán durant lo present curs, á càrrec de variis oradors regnicals. En la mateixa secció discuteix l' element jove del Ateneo saragossa la Memoria escrita pel secretari senyor Ferbal sobre l' Compromís de Caspe.

—Torna á publicarse lo renombrat setmanari *El Teatro moderno*.

—Ha mort á Barcelona, don Pere Armeagol y Cornet vice-president que era de la Academia de Llegislació y Jurisprudencia d' aquella ciutat, molt conegut per sos numerosos e interessants travalls penitenciaries y que havia representat ab lluïment á Espanya en diferents Congresos internacionals sobre una materia tant digne d' atenció y estudi y aqui tan abandonada. Deu hagi acudit en lo Cel l' ànima de tant eminent jurisconsult català.

—La Renaixensa parla d' algunes trovallas d' objectes antics en les ruïnes d' Ampurias, citant entre elles la d' una cera traçada y la d' una inscripció grega quina transcripció dóna, pero inexactament, si 'ls informes que d' ella tenim no son equivalents.

—FIRAS Y FESTAS—No n'hi ha cap en la vinenta setmana.

—J. LLINÁS Y C. BANQUERS.—Ciutadans, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interès.

—CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.—Ciutadans, 16, y Llebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pesetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 peseta.—S' admeten los dilluns, dies y dissaptes de 9 á 1 y 'ts diumenges de 10 á 12.

Pera les devolucions los mateixos dies y hores.—Se proporciona gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

—L' UNIÓ AGRÍCOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—Emisió de 20.000 accions de 125 pesetes una. En les oficines de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establecidas, la suscripció á les expressades Accions, y se proporcionan los prospectes y demés notícies que s' ecessin.

REMITIT

Sr. Director de Lo GERONÉS

NOBLESA OBLIGA

President honorari de la Lliga Agrícola de Productors de la Província de Gerona, la Junta Directiva ab ofici del 4 de Mars ultim feume el honor de manifestarme, dihen: «que devant las imperiosas necessitats que sent la Nació y especialment aquestas Provincies, veuria ab moltíssim gust que fes lo sacrifici de presents tamar candidat á la Diputació á Corts, per en elles de defensar tots los rams de la producció agrícola.»

Atent sempre als desitjos del pais productor vaig passar á la Cort y vaig gestionar com á propagandista y President lo que á mon deber incumbia. Després que 'l Exm. Sr. Ministre d' Hisenda en carta del 19 de Mars hagué fet present á son company el de Gobernació mos humils mèrits científichs, principalment en la especialitat de taps de suro, vaig abrigar lo conveniènt de que lo senyor Cos Gayón hauria pres en consideració los motifs exposats en l' aludida carta del 19 finit pera presentarme candidat á Corts per alguns dels districtes de la Província de Gerona.

Honorat ab la molt valiosa y apreciable amistat de don Joan Navarro Reverter y convensut de las indubtables simpatias que me han captat eu mon pais mos ideals econòmichs, singularemènt en la regió surera, ab data del 21 me dírigi al subsecretari de la Gobernació, dihenli:

«Exm. Sr. Marqués de Vadillo—Madrid 21 de Mars de 1896.—Tinch l' honor de acompañarli la carta que veig rebre de Exm. Sr. Ministre d' Hisenda després de la entrevista que ab V. S. tingué en lo Ministeri de Gobernació, permetenme cridar la valiosa atenció per las falagueras frases que á ma humil persona dedica, preyenint favorablement al Exm. Sr. Cos Gayón, en

sos laudables simpatías de que realisi sos desitjos lo President d' honor de la Lliga Agrícola de la Província de Gerona. — «La Junta Directiva de la Lliga desitja sigui candidat à Corts per al gun dels districtes de la província de Gerona en quin lo Gobern tingui majors dificultats en les pròximes eleccions. Per una part s' aspira a obtenir la neutralitat electoral. En canvi lo Gobern tindrà un Diputat mes adicte, en la seguritat de que lo que volgues una representació en Corts hauria d' esser profitosa al districte o província y al Gobern de S. M. » — «Tota vegada que vaig tenir el gust de mereixer la valiosa distinció de V. S. en ausència del Exm. Sr. Ministre, y en la impossibilitat de continuar en eixa Cort, serveixis admetre mas excusas si me prench la llibertat de pregari se serveixi fer present al senyor Ministre se digni fixar s' autorizada atenció en aquests antecedents electorals que si interesan a la agricultura de ma província poden interesar també al Gobern de S. M. y se serveixi comunicarme a la possible brevetat, perque si la resposta s' aplassa, en termes que sia molt angustiós lo plàsso, pera pendre una resolució en l' assumptu, afogaria allàvors en flors los successus desvetllaments y sacrificis de un propagandista que per Espanya va fent, en especial per la Província de Gerona honrat ab la Presidència d' honor dels Agricultors de la mateixa. » — «Se ofereix etc. — Marcial de Trinchería.

El Correo de Gerona del 26 de Mars n.º 73 diu: «Sens cap doute ab lo llaudable proposit de restar los votos al Candidat d' oposició senyor Villapadierna s' ha lograt que l' infatigable propagandista de la industria surera don Marcial de Trinchería se presentés candidat a la Diputació a Corts per el districte de La Bisbal. — La trama es massa burda y no pot dar joch. — A pessar d' esser fill d' aquest pays lo senyor de Trinchería, no obstant s' treballs que agraihexen tots los que de la industria surera viuen, la seva candidatura no podrà surar perque no hi prestarán lo apoyo merescut los mateixos individus del Foment de la industria tapera, entregats en cos y ànima los principals elements que componen la Junta a la voluntat de qui en aquesta Província manxa lo manubri electoral. » — «Aquest sol fet que se presta a consideracions molt tristes, demostra clarament quant nimio é insignificant es lo interés que s' prenen los ministerials per el Foment i protecció d' un dels principals elements de vida de aquesta província. » — «Ja ho sabia lo cos electoral; pro are s' haurá pogut convencer mes d' això. Perexin totas las industries, y salvínse uns los candidats. No altre es el lema del romeristas de per aquí. »

Lo Diario de Gerona del 29 Mars, n.º 1936 va contestar al *Correo de Gerona* dibent «Hem tingut l' gust de rebrer la visita de don Marcial de Trinchería qui nos ha exposat las altas consideracions a que s' deu la retirada de sa candidatura per el districte de La Bisbal, quina presentació tan burdament suposavan d' uns obediencia al proposit de rentar forsas (sic) a la oposició. — Tant de bò se inspirassin tots los homes en conceptes de tant èstètico patriotisme com son los que mouen al constant è incansable èxit de la producció surera! »

En realitat de veritat surti de la inmortal Gerona pera recorrer districte de La Bisbal expossant a mos entusiastas amichs las quatre qualitats que en mon humil concepte deu reunir lo diputat Corts per tal districte suo-taper.

Primera. Que sia fill del pays, tant perque desde la infància se hagi criat entre ls suros y las fàbricas de taps, com perque ligat a conviurer sempre entre ls mateixos electors, no sigui mes per propi decoro, traballarà durant sa permanencia en lo Parlament per los interessos vitals que se li confiaren.

Segona. Que defensant la producció y la industria tapera, tinguia la ciència del suro en ses múltiples y diversas fases desde son arran fins ses últimas aplicacions, això es, baix los punts de terra forestal, industrial y mercantil, qüestió molt complexa y sumament difícil y d' àrdua solució práctica, en termes que pregaian un company Diputat a Corts, me servís instruirlo sobre lo vital com cudent qüestió, respondí dibentli: Si vol vosté un advocat dedicarse a curar, si demana reglas a un metge, li contestarà que comensi per estudiar anatomia, etc. y després vinca lo demés, y per tant no podia darrer la ciència infusa sobre suros taps, puig pera imposarme y penetrarme d' això, desde l' any 1867 que vinch dedicantme a son estudi *practicament*, per la classe de medis, embottellant taps de suro de tots los coneiguts intentos al bany Maria ab ayuga carbònica saturada a 8 atmosferas de pressió, etc. etc.

Tercer. Que encara que l' Diputat poseheixi la ciència del suro y sapiga consignar sos ideals per escrit, no n' hi ha prou. La regla general los diputats y senadors no tenen paciencia ni voluntat per llegir escrits serios econòmics, donchs son insulsos empalagosos per lo àrits, precisa que tinguin facilitat de parauado de eloquencia que ab brillants ho exposi en lo Parlament, atmòsfera y sapiga imposarse ab la forsa del raciocini y de la critica, donchs son simple vot ve a *cero*, mentres que defensant la fe de son entusiasme y sapiga presentar solucions pràctiques que portin la convicció quant ve la votació, triomfi allàvors els sefors econòmics.

I per ultim es la *quarta* que no estigué encassillat com a Diputat, tant si es ministerial com de oposició, independent o simulent *economista*, puig cedeixen las passions dels partits polítics, y triomfa l' esperit en patriotisme que porta la indisputable èxit de que com lo pais productor reb beneficis tangibles, los sefors aixecats y justiciers aplaudexen y votan per el pais productor.

Tals son los ideals del propagandista català que anaba exposant amichs en las distintas poblacions del districte de La Bisbal, e indubtablement haurian produhit un pugilato en las pròximes eleccions pera Diputats a Corts, y que per patriotisme *exclusivista* cregué que com a espanyol debia retirar sa candidatura de *independent*, aquest son bon amich que li anticipa gràcies per la inserció d' aquestas ratlles en las pàginas de sa tractada publicació, respectuós servidor q. b. s. m.

Marcial de Trinchería y de Bolós.

Gerona 9 de Abril de 1896.

reixés, que pobre Quinyones, era mes lleig que l' juheu del miseri; pero res, la Constancia l' havia pres de grat y, lo que ella deya—aquest homé, sembla que, m' hagi donat *segueix*.

— Prous crits y disgustos que l' hi costaba! perque lo que es els seus pares, el senyor Tófol y la senyora Mercé, s' ho habian pres ab empenyo y estaban disposats a posar a n' en Quinyones mes obstacles per arribar a la ma de la seva filla, que no havia trebat per pujar desde l' grau de ranxero fins el de segon tinent, hont se trobava llavors.

En Quinyones era com dich tinent segon. Pero no un tinent d' aquells nous de trinca, que surten de l' academia, verdaderas monades ab sobre y pel muixí, no; en Quinyones era un home de mes de trenta anys, garbat, ab cara de pa de munició y tus de cigrons, que no mes per un d' aquells inexplicables misteris del amor se comprenia que haguès arribat a obtenir el carinyo de la Constancia, una nena ab quinze anyets dels mes ben aprofitats que corren.

Y encara, mentre l' senyor Tófol era a la botiga, hont feya mes de trenta anys que despaxaba drogas y especias, menos mal; la Constancia y sa mare s' quedaban solas al pis y una mare, sempre s' deixava convencer; pero en tocant las dotze pujaba el senyor Tófol, y entre la tirria que portava el festeig de la seva filla, y la rabiò que l' hi donaba la gana, comensava a descapellarsela contra en Quinyones, y fins que menjaba la primera cullerada de sopar, semblaba un organillo que no tingües mes que una tocat.

— Vaja menuda, que estarás contenta! ja l' he vist a n' al teu malitjar embabiecat aquí sota l' balcó. Jo estava despaxant una lliura de pebre, que si no hagues sigut malaguançat per ell, l' hi plantaba al mitj d' aquella cara de babau! senyor Pare perdoneume!

La Constancia no deya res: desde que havia vist pujar al seu pare, s' estava fiada a la cuyna fent com qui arregla alguna cosa del dinar. Pero l' senyor Tófol no s' donaba per satisfet, feya dos ó tres esbufecs, y continuaba.

— Hasta no m' quep a la barretina com te pot agradar; un bretolot, un home ordinari que sempre está escupint....

— Jo lo que no sé, es com vosté pot dir aquestas coses d' en Quinyones—replicaba la Constancia ab la veu trencada pel plor que l' hi comensa a apuntar—un home tant fi, que sempre, un *sarbidor*, y un *sarbidor*, y un *sarbidor* y cada dos paraulas, un *sarbidor*....

— Si, es clar, com que ha estat tant temps al servei! Ah, y mira, ó deixas de fe l' plorío, ó no remenis mes l' olla, que t' hi cauhen unes llàgrimes com cigrons y no crech que hi puguin donar cap bon gust.

— Vaja tonta, no t' ho prenguis tant fort—saltaba la senyora Mercé—el teu pare no mes vol dir, que tu t' merèxias un altre cosa, perque, entre nosaltres ja s' pot dir; en Quinyones, de guapo no n' te res.

— Be's va casar vosté ab el meu pare, y es prou lleig—contesta la Constancia.

— Be, be, ja veurás noya—deya la senyora Mercé, rebaxinantshí—el teu pare tenia un bon establiment d' arros, fideus y drogas....que si jo n' hagues volguts de *patrimètres*, ja ho saben Tófol que no me n' faltaban pas....

— Vaja, vaja—deya l' senyor Tófol, creyent que la conversa prenia un giro poch respectuós per ell—ja faula y fora cuentos!

Y mentres anaban cap al menjador, la senyora Mercé, aprofitantse de l' ocasió de quedarse un xich endarrera ab el seu home t' hi deya.

— Déixela estar ab una mica de repos, pobre criatura! si la noya l' hi ha agafat *faciò*, hasta que l' hi passi, no n' treurás pas res. Y mira—afegia ab misteri—no la renvis tant fort, que Deu nos en quart d' un cop de sanchs! jo te asseguro que poca l' h deixo haber may la caps de mistos!

— Ay Deu te fassi bona y ben santa! el vi ranci tens d' amagá que ls mistos tenen prou mal gust.

— Si, si, riuten; cada dia, l' s' diaris parlén d' enmatzinaments d' enamorats.

— Pafas que clavan, y vosaltres vos la creueu com l' Evangelí; tonta, mes que tonta....

Y aquesta era la cansó de cada dia; despresa a dinar, el mal humor del Senyor Tófol, anaba passant a copia d' aliment, y encare acabbaan fent broma d' alguna trapaceria del barri.

II

Feyà vuit dias que en Quinyones era fora y ningú sabia res d' ell! La Constancia s' estava en un racó de la botiga fent ganxet. De prompte, l' senyor Tófol, que era a la porta despedintse d' un parroquià, se va girar en rodó, diguent a la seva filla.

— Mira l' bretolot, ja t' ho deya sempre jo....

Pel carrer passaba en Quinyones serio ab el cap baix, mirant de reull a la botiga; al seu costat portava una dona grossa, que s' gronxaba com una barca, ab un *mantón* virolat, una criatura als brassos, y dos de mes grandetas agafades a las faldilles.

La Constancia no va dir res; se va tornar groga com la cera, y deixant al ganxet, va entrà a dins depressa deprezza; mentre el senyor Tófol barbotegava:

— Pobre noya... es clar... era l' primer... per poch hasta m' faria plorar a mi aquest dimoni de Quinyones.

MAS ORACIONS

Quant era petit
m' ensenyá la mare
á Deu, benèhir
en sa dolça parla.

Y más oracions
remontantse en l' ayre
eran gayas flors
del jardi dels angles.

Mes gran essent ja,
qu'aní a l' escola,
ferenme resar
per mi, en parla nova.

Y mas oracions
que l' cor no conforta,
son mustigas flors
en l' hort de la glòria.
Y al cel are puja
freda ma oració...
Ay de qui ha gelada
l' alé del meu cor!

JOAN BARNEDA.

Figueras, Març 1896.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Diumenge, 12—S. Juli p. y s. Victor mr.
Dilluns, 13—S. Hermenegildo rey y s. Justino mr.
Dimarts, 14—S. Pere Gonzaleó vulgo Telm.
Dimecres, 15—Stas. Basilisa y Anastasia. mrs.
Dijous, 16—S. Toribí b. y cf. y sta. Engracia vg.
Divendres, 17—La Beata Maria de Jesús.
Dissapte, 18—S. Eleuteri b. y sa mare sta. Antia vg.

QUARANTA HORES.

Avuy se troben en la Iglesia de las Adoratrives

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del dia 11 d' Abril

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	14'00
Mestall.	"	12'60
Ordi.	"	7'50
Segol.	"	11'0
Civada.	"	6'50
Besses.	»	12'
Mill.	"	11'
Panis.	"	10'00
Blat de moro	»	10'50
Llobins.	"	7'25
Fabes.	"	11'00
Fabò.	"	12'00
Fassols.	"	22'
Monjetes.	"	20'00
Ous.	Dotzena.	0'75

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 11 DE ABRIL DE 1896

EFFECTES PÚBLICHES

Interior.—(fi de mes).	60'00
Id. (fi de proxim).	61'37
Exterior.—(fi de mes).	00'08
Id. (fi de proxim).	72'67
Amortisable.	71'00
Billets hipotecaris.—Isla de Cuba.—emisió 1886.	83'00
»	1890.
	70'00

ACCIONS

Banch Hispano Colonial.	00'00
F. C. de Tarragona a Barcelona y Fransa.	19'18
» de Medina, Zamora, Orense a Vigo.	00'80
» del Nord d' Espanya.	25'66

OBLIGACIONS

F. C. Almansa València y Tarragona.	78'15
» T. B. a F.—6 por 100.	93'00
» 3 per 100.	53'60

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antigua y tan acreditada casa se dedica únicamente al comers de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÈS.

Reb directament los llegítmis sures de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la calitat y pureza d' ell.

Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrejas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixís com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las classes ditas ORANGE (*Carte Rouge*) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta classe es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival á 4 lliures d' altres thès.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per tenyir lo cabell. No te riva en lo men, perquè á més de sos efectes marevollosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprend específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.

També's troba de venda en dit establecimiento la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONES

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s'hi pronunciaren y llegiren, y les bases definitivament aprobadas per la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Den Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Gerona.

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓN

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota classe d' obres, folletons, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes per la Guardia Civil.

Documents per los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota classe de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5--GERONA

BANCH VITALICI DE CATALUNYA
Companyia general de segurs sobre la vida establet a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Desembre 1893 87,940,701 '98
Actiu en idem . . . . . 15,337,928 '97
Sinistres pagats fins a idem . . . . . 32,82,316 '99
Reserves ó fondos de segur a idem . . . . . 4,178,675 '92

Les principals classes de segur son:
Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, la seva dona, fills o qualsevol altre persona designada.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat si viu lo die fixat immediatament d' ocorrer la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme mixto.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat rat o als seus hereus. En cas de mort del assegurat s'assegaba lo pago de les primes.

Aquests segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT
Segurs temporals.—Segurs de sobrevida
SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT
Rentes Vitalicies.

Delegat General a n' aquesta província:
Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA

ESTABLIMENT

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la proxima temporada; los prens sumament econòmichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS
Especialidad en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI
PROGRÉS, 23—Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivamente a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesc, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2
D. Narcís Boada y Guyó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

Molí Fariner

Sistemes AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltes á preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesetas la pessa.

Cromos, motilles, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona . . . . . 1 peseta trimestre
Vora . . . . . 1'25 id.
Estranger . . . . . 1'50 id.

Un numero sol, 10 céntims